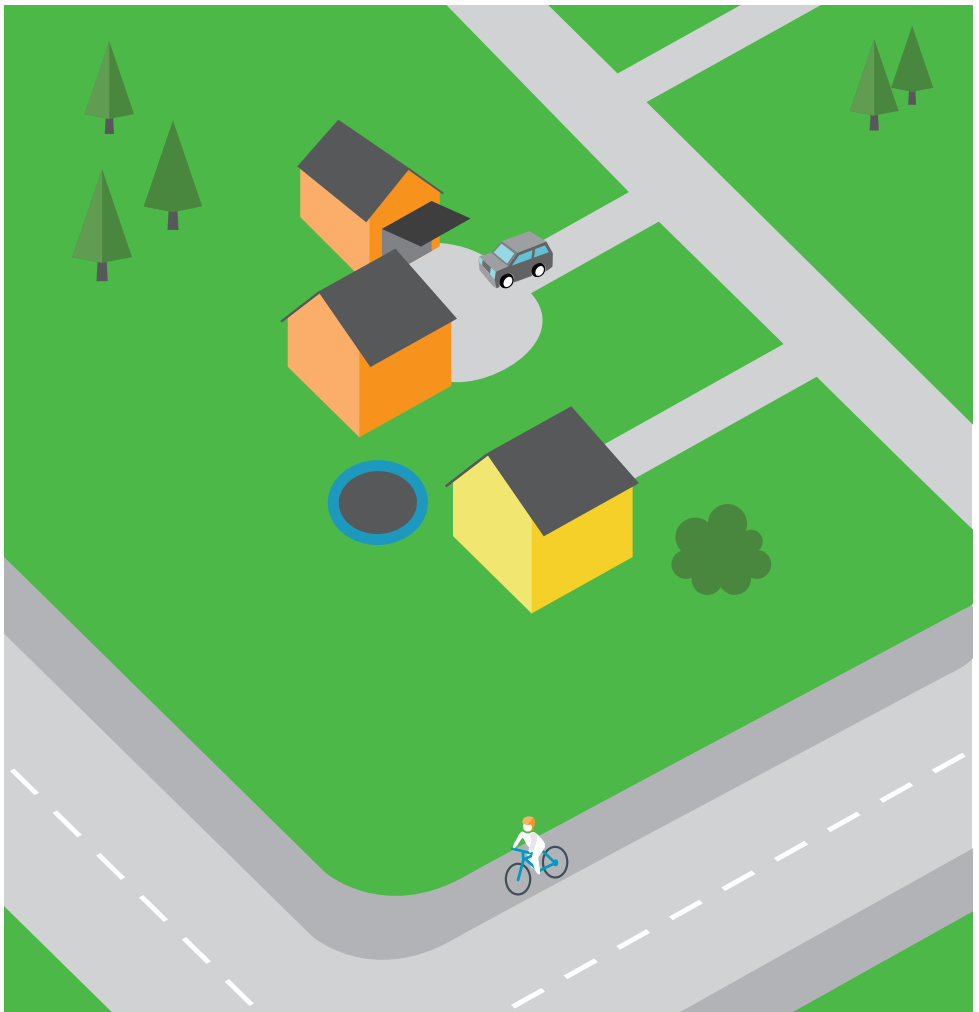

Statens vegvesen

Å bygge ved riks- eller fylkesveg

Januar 2017

Innhold

Har du planer om å bygge ved riks- eller fylkesveg?	3
Hvor skal du henvende deg?	3
Hva må en søknad om avkjørselstillatelse/dispensasjon fra byggegrensa inneholde?	4
Hva legger Statens vegvesen vekt på ved behandlingen av søknaden?	5
Avkjørsler og trafiksikkerhet - generelt	5
Felles avkjørsel	6
Sikt og utforming av avkjørselen	6
Bygningers avstand fra offentlig veg	7
Plassering av garasje	9
Arbeidsvarsling og gravetillatelse	9
Avkjørselstillatelse	10
Godkjent dispensasjon fra byggegrense	10
Klage over avgjørelse	10

Har du planer om å bygge ved riks- eller fylkesveg?

For å kunne starte opp byggearbeid, er det vanligvis nødvendig med tillatelse fra kommunen. Slik tillatelse er ikke bare nødvendig for å kunne føre opp en bygning, men også for å utføre større terrenginngrep på tomta. Byggetiltak og andre søknadspliktige tiltak behandles av kommunen etter plan- og bygningsloven.

I juli 2015 ble det innført forenklinger i byggesaksforskriften. Dette innebar at noen tiltak nå er fritatt fra søknadsplikt hos kommunen. Man må likevel påse at tiltak man ønsker å gjennomføre er i samsvar med gjeldende arealplan, og tiltak som er nevnt under er uansett søknadspliktig etter vegloven. For mer info om de nye byggereglene henviser vi til byggeutenåske.dibk.no

Dersom tiltaket skjer i tilknytning til riks- eller fylkesveg, er det behov for tillatelse eller uttalelse fra Statens vegvesen for:

- ny avkjørsel
- utvidet eller endret bruk av eksisterende avkjørsel
- dersom du skal bygge noe langs veg og tiltaket er innenfor den fastsatte byggegrensen (dispensasjon fra byggegrense)
- anlegg av ledninger m.v. over, under eller langs vegen

Dersom eiendommen ligger i et område som omfattes av reguleringsplan eller i et område der det er fastsatt bestemmelser om avkjørsler og byggegrenser i kommuneplanens arealdel, da er det kommunen som behandler søknad om avkjørsel eller dispensasjon fra byggegrense etter at Statens vegvesen har uttalt seg.

I områder som ikke omfattes av reguleringsplan eller at kommuneplanens arealdel ikke har bestemmelser om avkjørsler eller byggegrenser, da er det Statens vegvesen som er myndighet og som gjør vedtak etter vegloven om ny/endret avkjørsel eller dispensasjon fra byggegrenser.

Alle avkjørsler mot riks- eller fylkesveger skal uansett søknadsprosedyre bygges og holdes vedlike i henhold til retningslinjer fra Statens vegvesen.

Hvor skal du henvende deg?

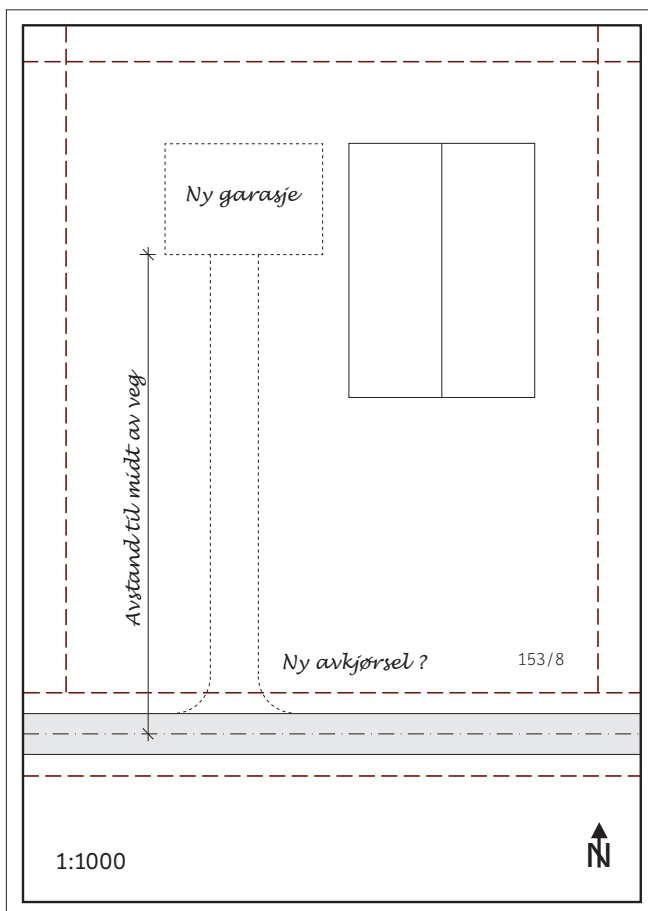
Kommunen vil gi deg nærmere opplysninger om hvordan du skal gå fram. Kommunen vurderer på bakgrunn av søknaden og plansituasjonen i området om søknaden for avkjørsel og/eller dispensasjon fra byggegrense skal behandles av kommunen eller av Statens vegvesen.

Hva må en søknad om avkjørselstillatelse/dispensasjon fra byggegrensa inneholde?

Søknadsskjema for avkjørsel og dispensasjon fra byggegrensen mot riks- og fylkesveg er tilgjengelige på vegvesen.no og dette [finner du her](#).

Sammen med søknaden må du sende:

Detaljkart i målestokk 1:1000/1:500 hvor ny eller endret avkjørsel er vist, og eventuelt påbygg/tiltak er tegnet inn på kartet med målsatt avstand til midten av vegen fra nærmeste bygningsdel.

Hva legger Statens vegvesen vekt på ved behandlingen av søknaden?

Statens vegvesen må vurdere alle søknader i en større sammenheng, blant annet hensynet til transportavvikling, trafikkikkerhet, miljøet langs vegen og andre samfunnsinteresser. Søknaden må også sees i sammenheng med dagens krav om bedre og sikrere vegger. I noen tilfeller vil vi foreslå alternative løsninger.

Avkjørslser og trafikkikkerhet - generelt

Når en riks- eller fylkesveg av høy standard er bygd, tjener den både by og land ved at kjøreforholdene og trafikkikkerheten bedres. Dersom nye avkjørslser kommer til, vil vegen langsomt, men sikkert «gro igjen». Den økende lokaltrafikk som følger med avkjørslene vil gradvis forandre hovedvegen til også å bli en lokal veg. Faren for ulykker øker, og det vil komme krav om at fartsgrensen eller farten må reduseres, eller det må lages omkjøringsveg. Etter noen år kan vi ha fått et resultat som står i sterk kontrast til ønsket om en sikker og effektiv transportavvikling. For å unngå dette, er Statens vegvesen tilbakeholdne med å innvilge søknader om ny bebyggelse med avkjørsl til riks- og fylkesveger.

Behandling av en søknad om avkjørsl vil både omfatte en generell strekningsvurdering og en konkret vurdering av forholdene på stedet.

Som bakgrunn for den strekningsvise vurderingen har Statens vegvesen og fylkeskommunene i mange fylker delt riks- og fylkesvegnettet inn i ulike holdningsklasser. Ofte vil også kommuneplanen inneholde bestemmelser og retningslinjer om avkjørsl.

Blant de forholdene vegmyndighetene legger særlig vekt på ved vurdering av slike søknader, er avstand langs hovedvegen for å komme til funksjoner som butikk, skole eller naboer. Videre legges det vekt på at det er trygt å ta seg fram for myke trafikanter, og om det er nødvendig å krysse vegen. Ligger all bebyggelse i et område på den ene siden av hovedvegen, bør eventuell ny bebyggelse også ligge på denne siden.

Felles avkjørsel m.v.

Det kan vanligvis være lettere å få innvilget en søknad når atkomsten legges til en allerede godkjent avkjørsel.

Etablering av bolig i tilknytning til godkjent driftsavkjørsel (avkjørsel som benyttes til jord- eller skogbruksdrift) blir vurdert på lik linje med en helt ny avkjørsel.

Dersom en boligenhet eller en kårbolig tilhørende en landbrukseiendom ønskes fradelt som egen boligtomt, må det søkes om ny avkjørselstillatelse.

Sikt og utforming av avkjørselen

Det vil ikke bli gitt avkjørselstillatelse på uoversiktlige steder eller hvor avkjørselen er til hinder for trafikkavviklingen, f. eks. på forbikjøringsstrekninger. Det vil bli stilt krav til fysisk utforming av avkjørselen og sikt i begge retninger etter vegnormalenes regler.

Bygningers avstand fra offentlig veg

Byggegrensa skal ivareta hensynet til trafikksikkerhet, drift og vedlikehold av vegen, arealbehov ved framtidig utbedring, og miljøet på eiendommene langs vegen. Derfor må ikke noe byggverk plasseres innenfor byggegrensa uten at det er gitt dispensasjon. Det samme gjelder opplag, parkeringsareal eller annen innretning dersom disse kan komme i konflikt med de hensyn byggegrensa skal ivareta. Trær, busker m.v. innenfor byggegrensa må ikke skape hindringer for vegvedlikeholdet og trafikksikkerheten.

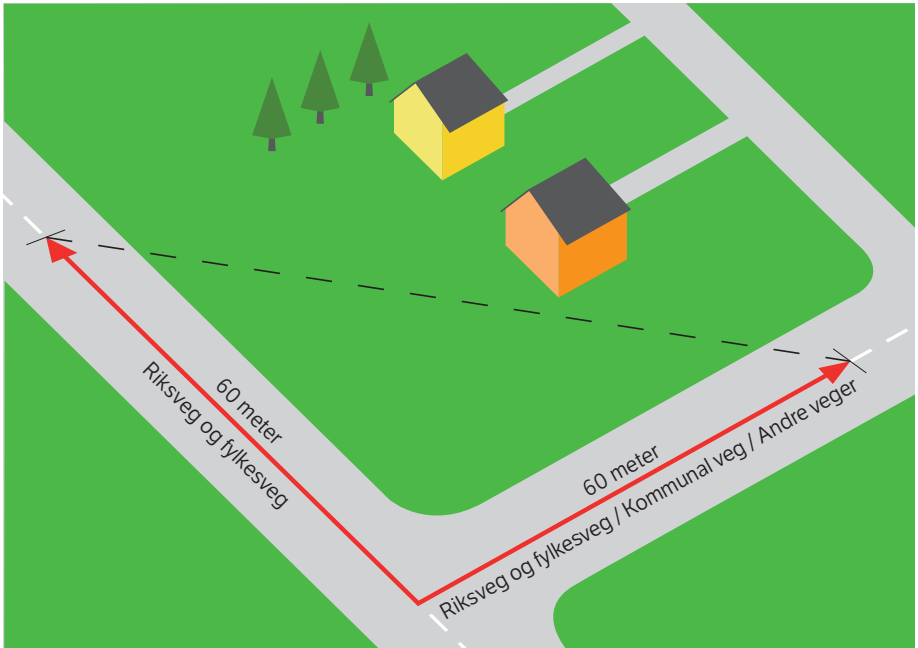
Byggegrensa langs riks- og fylkesveg er som hovedregel 50 meter. Langs kommunal veg og gang- og sykkelveg er den 15 meter. Dette følger av [vegloven § 29](#).

Det kan være fastsatt andre byggegrenser i kommuneplanens arealdel, reguleringsplan, eller ved særskilt vedtak etter vegloven. Dette kan du finne ut ved å kontakte kommunen og Statens vegvesen. Opplysningene her kan også være til hjelp: [«Bygge langs veg»](#)

Har du planer om å gjennomføre tiltak som nevnt ovenfor, nærmere enn den byggegrensen som gjelder, kreves det dispensasjon. Dette gjelder også for tilbygg til tidligere oppførte bygninger, samt for gjenoppbygging av nedrevne eller nedbrente hus som står innenfor gjeldende byggegrense.

I vegkryss er det særskilte bestemmelser for byggegrensa både av hensyn til sikt og mulighet for framtidige utbedringstiltak av vegsystemet. Byggegrensa i vegkryss måles ut slik som vist i figuren nedenfor. Når primærvegen i krysset er riks- eller fylkesveg er det 60m som er rette avstanden inn på begge vegene i krysset, uansett hvilken status sekundærvegen har. For kryss mellom andre veger skal de tilsvarende avstandene være 40m.

Dispensasjon fra gjeldende byggegrense vil kunne redusere trafikksikkerheten ved at sikten langs hovedvegen reduseres. Vi må også ta hensyn til støy og luftforurensning langs veien. Videre reduseres muligheten for eventuell framtidig vegutvidelse, bygging av gang-/sykkelveg eller parallell atkomst.

Det må derfor foreligge sterke grunner for å få føre opp bygg innenfor gjeldende byggegrenser. Terrenget langs veien, kraftledninger m.m. vil ha en viss betydning for avgjørelsen. Statens vegvesen må vurdere om bygget vil vanskeliggjøre vegvedlikeholdet eller få slike virkninger etter en eventuell framtidig omlegging av veien.

Plassering av garasje

Dersom det søkes om dispensasjon fra byggegrensebestemmelsene for å plassere garasje, vil det være et krav at all manøvrering inn og ut av garasjen kan skje på egen eiendom slik at rygging og vending på hovedvegen unngås.

Arbeidsvarsling og gravetillatelse

Arbeider i forbindelse med de tiltakene som er nevnt foran innebærer ofte anleggstrafikk og transport til og fra med tunge maskiner, graving evt sprengning på byggestedet, fremføring av vann- og avløpsledninger osv. Slike tiltak kan ha et slikt omfang at det påvirker den ordinære trafikken langs veien, og tiltaket kan komme i konflikt med eller tett på kabler, rør o.l. i vegens nærhet. Da kan det være aktuelt med arbeidsvarsling og gravetillatelse.

I slike tilfeller må det fremmes arbeidsvarslingsplan og/eller søkes om gravetillatelse - med nødvendig godkjenning før arbeidet settes i gang. Disse søknadene skal blant annet vise hvilke farer som er forbundet med arbeidet samt hvilke tiltak (varsling, sikring, alternative passeringmuligheter m.v.) som skal benyttes. Tiltakshaver/entreprenør/utførende skal innhente de nødvendige tillatelser.

Mer informasjon om arbeidsvarsling samt skjema finner du [her](#).
For søknader om gravetillatelse kan du klikke [her](#).

Avkjørselstillatelse

Dersom søknaden blir godkjent får du tilbake en avkjørselstillatelse. En kopi av tillatelsen vil bli sendt til kommunen. Av tillatelsen vil det fremgå hvilke vilkår eller krav vi stiller for at du skal kunne bygge din avkjørsel. Vedlagt denne tillatelsen vil det følge med en;

- skisse som viser plassering og krav til utforming og frisiktsoner i henhold til vegnormaler
- en erklæring som skal undertegnes og returneres til Statens vegvesen når avkjørselen er ferdig opparbeidet
- en orientering om retten til å klage på vedtaket

Godkjent dispensasjon fra byggegrense

Om dispensasjon blir godkjent får du tilbake et brev med dispensasjonen. Med denne følger det gjerne et kart/situasjonsplan som viser godkjent avstand og plassering av tiltaket. En kopi av dispensasjonen vil også bli sendt til kommunen.

Klage over avgjørelse

Hvis du får avslag på søknaden din, enten det gjelder søknad om tillatelse til avkjørsel, dispensasjon fra byggegrensa eller tillatelse til å legge vann- eller avløpsledninger, kan du klage på vedtaket til overordnet myndighet. Hvem som er overordnet myndighet er avhengig av hva søknaden gjelder, hvilket lovverk den behandles etter, og om tiltaket det er søkt om ligger langs riks- eller fylkesveg. I svaret du får fra kommunen eller Statens vegvesen vil det bli opplyst hvem det kan klages til, hvilket lovverk saken er behandlet etter og hvilken frist det er for å klage på avgjørelsen.

Statens vegvesen Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 Oslo
Tlf. 02030
vegvesen.no

Statens vegvesen